

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2551
2. แบบฝึกทักษะ
3. การอ่าน
4. การเรียนรู้แบบร่วมมือ
5. ประสิทธิภาพ
6. ผลสัมฤทธิ์
7. ดัชนีประสิทธิผล
8. ความพึงพอใจ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 ก : 2-8) กล่าวถึงหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2551 พอสรุปได้ ดังนี้

สาระ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

ภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

ภาษาและวัฒนธรรม คือ การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม

ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น คือ การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก คือ การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 8 มาตรฐาน ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ค 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ค 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ค 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ค 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ค 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

คุณภาพผู้เรียน

เมื่อนักเรียนเรียนจบแต่ละช่วงชั้น จะต้องมีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนด โดยเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะมีคุณภาพดังนี้

1. ปฏิบัติตามคำแนะนำในคู่มือการใช้งานต่างๆ คำชี้แจง คำอธิบาย และคำบรรยายที่ฟัง และอ่าน อ่านออกเสียงข้อความ ข่าว ประกาศ โฆษณา บทหรือกรอง และบทละครสั้นถูกต้องตาม หลักการอ่าน อธิบายและเขียนประโยคและข้อความสัมพันธ์กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ ที่อ่าน รวมทั้งระบุและเขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ ฟังหรืออ่าน จับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความ สรุปความ ดีความ และแสดงความคิดเห็นจากการฟัง และอ่านเรื่องที่เป็นสารคดีและบันเทิงคดี พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. สนทนาและเขียน ได้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเองและเรื่องต่างๆ ใกล้เคียง ประสบการณ์ สถานการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจและสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เลือกและใช้คำขอร้อง คำชี้แจง คำอธิบาย และให้คำแนะนำ พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอ และให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์จำลองหรือ สถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง/ประเด็น/ข่าว/เหตุการณ์ที่ฟังและอ่านอย่างเหมาะสม พูดและ เขียนบรรยายความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ และข่าว/เหตุการณ์อย่างมีเหตุผล

3. พูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง/ประสบการณ์ ข่าว/เหตุการณ์ เรื่องและ ประเด็นต่างๆ ตามความสนใจ พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ แก่นสาระที่ได้จากการวิเคราะห์ เรื่อง กิจกรรม ข่าว เหตุการณ์ และสถานการณ์ตามความสนใจ พูดและเขียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ ทั้งในท้องถิ่น สังคม และโลก พร้อมทั้งให้เหตุผล และยกตัวอย่างประกอบ

4. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะกับระดับของบุคคล เวลา โอกาสและ สถานที่ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา อธิบาย/อภิปรายวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และที่มาของขนบธรรมเนียมและประเพณีของเจ้าของภาษา เข้าร่วม แนะนำ และ จัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

5. อธิบาย/เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโครงสร้างประโยค ข้อความ ลำดับ คำพังเพย สุภาษิต และบทกลอนของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย วิเคราะห์/อภิปรายความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทย และนำไปใช้อย่างมีเหตุผล

6. ค้นคว้า/สืบค้น บันทึก สรุป และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์จริง/สถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

8. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้น/ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ และสรุปความรู้/ข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสาร ของ โรงเรียน ชุมชน และท้องถิ่น/ประเทศชาติ เป็นภาษาต่างประเทศ

9. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 3,600-3,750 คำ (คำศัพท์ที่มีระดับการใช้แตกต่างกัน)

10. ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อนสื่อความหมายตามบริบทต่างๆ ในการสนทนา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางของการจัดการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ สาระ คุณภาพผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะกระบวนการ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนด และในด้านทักษะการอ่าน หลักสูตรได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนให้มีความสามารถทางการอ่าน การวิเคราะห์ความ จับใจความ สรุปความ และแสดงความคิดเห็นจากสื่อที่เป็นความเรียงและไม่เป็นความเรียง เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพต่อไป

แบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา และสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

ความหมายของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียน ที่มีนักการศึกษาให้ความหมายของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้
 กันต์คนัย วรจิตติพล (2542 : 34) ได้ให้ความหมายว่าแบบฝึกทักษะ คือ เครื่องมือทางการเรียนอย่างหนึ่งของนักเรียน ที่มุ่งให้นักเรียนฝึกทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้มีทักษะ หรือมีความชำนาญเพิ่มมากขึ้นหลังจากที่ได้เรียนรู้ในภาคทฤษฎีหรือด้านเนื้อหาแล้ว

ประไพ ปลายเนตร (2543 : 25) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกว่า หมายถึง สื่อหรือสิ่งเร้าทางการเรียนที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมทักษะให้นักเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกหัดที่มีกิจกรรมให้นักเรียนทำ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียน แบบฝึกหัดจึงเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ในการเรียนการสอน เพราะช่วยให้นักเรียนได้แก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนได้

รัตนา คีสาลา (2544 : 6) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกว่า เป็นสื่อ สิ่งเร้าหรือกิจกรรม ที่ครูสร้างขึ้นเพื่อเสริมทักษะให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เพื่อทบทวนเนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่เรียนไปแล้ว จนกระทั่งสามารถนำความรู้ไปใช้โดยอัตโนมัติ ถูกต้อง คล่องแคล่ว แม่นยำ แบบฝึกจึงเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์กับผู้เรียน และยังช่วยให้นักเรียนแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนด้วยการฝึกฝนจากแบบฝึกที่ครูสร้างขึ้น

สมศักดิ์ สันธูระเวชญ์ (2544 : 106) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่า คือการจัดประสบการณ์การฝึกหัดให้นักเรียน เกิดเรียนรู้และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สามารถแก้ปัญหาได้ ถูกต้องอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

อุมาพร รังสิยานนท์ (2546 : 46) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่าหมายถึงสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะให้นักเรียน มีลักษณะเป็นชุดการฝึกหัดที่มีกิจกรรมให้นักเรียนทำ โดยมีการทบทวนสิ่งที่เรียนมาแล้วจากบทเรียน ให้เกิดความเข้าใจและเป็นการฝึกแก้ไขจุดบกพร่องเพื่อให้นักเรียน ได้มีทักษะยิ่งขึ้น

สุคนธ์ สันธพานนท์ (2551 : 88) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกทักษะว่า หมายถึงสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่เป็นการทบทวนหรือเสริมเพิ่มเติมความรู้ให้นักเรียน หรือให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ได้มีคุณลักษณะตามที่ต้องการ

จากความหมายของแบบฝึกทักษะ สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ คือสื่อการสอนประเภทหนึ่ง ที่นักเรียนใช้ควบคู่กับการเรียน โดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะในการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ เมื่อได้กระทำซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องก็จะเกิดความชำนาญ และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ถูกต้อง

ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะทางภาษาที่ดีจะช่วยให้ นักเรียนมีทักษะทางภาษาเพิ่มมากขึ้น นักการศึกษา ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

กาญจนา คุณานุรักษ์ (2539 : 8 - 10) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึก ไว้ดังนี้

1. ช่วยลดเวลาการสอนของครูและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี
2. เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้เรียน เพราะเป็นการเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล

ซึ่งถ้าครูเพิกเฉยต่อแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละบุคคลจะทำให้ประสิทธิภาพ การสอนไม่เกิดผลเท่าที่ควร แบบฝึกจึงเหมาะสมกับเอกัตภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3. ประโยชน์ต่อการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน โดยประเมินผู้เรียนแต่ละ คนเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ หรือเปรียบเทียบกับจุดประสงค์

เพตตี้ (Petty. 1971 : 45) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. เป็นสื่อเพิ่มเติมหรือเสริมหนังสือเรียน ในการเรียนวิชาทักษะ
2. เป็นสื่อการสอนที่ช่วยแบ่งเบาภาระของครู เพราะเป็นแบบฝึกที่จัดทำขึ้นอย่างมีระบบ
3. เป็นเครื่องมือที่ช่วยฝึกฝนและส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องได้รับการดูแลและเอาใจใส่จากครูด้วย

การดูแลและเอาใจใส่จากครูด้วย

4. เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากจบบทเรียนแต่ละครั้ง

5. แบบฝึกที่จัดทำเป็นรูปเล่มจะอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการเก็บรักษาไว้เพื่อ ทบทวนด้วยตนเองได้

6. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาและข้อบกพร่องในการสอน และข้อบกพร่องและจุดอ่อน ของนักเรียน ช่วยให้ครูสามารถแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้ง

7. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จ มีกำลังใจ ดังนั้น แบบฝึกจึงเป็นสิ่งที่สนองความต้องการของเด็กรายบุคคลได้

8. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน โดยกระทำดังนี้

8.1 ฝึกทันทีหลังจากที่นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องนั้น ๆ แล้ว

8.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

8.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก

9. แบบฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อย จะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาที่จะต้องเตรียมแบบฝึกอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาลอกแบบฝึกจากตำราเรียน ทำให้มีโอกาสฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่มากขึ้น

10. แบบฝึกจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มที่แน่นอน ย่อมลงทุนต่ำกว่าที่จะพิมพ์ในกระดาษไขทุกครั้ง และผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างเป็นระบบระเบียบ

กัณฑ์ชัย วรจิตติพล (2542 : 37) กล่าวว่า แบบฝึกช่วยให้นักเรียน ได้ฝึกฝนทักษะการใช้ภาษา และมีทักษะทางภาษาที่คงทน ช่วยให้ครูประหยัดเวลาในการเตรียมแบบฝึกหัดอยู่ตลอดเวลา และทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน ได้ชัดเจนขึ้น นอกจากนี้แบบฝึกยังช่วยให้นักเรียนสามารถทบทวนสิ่งที่เรียน ไปแล้วได้ด้วยตนเอง และทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนของตน

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2542 : 2) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า

1. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายถอดเนื้อหาวิชาที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะเป็นนามธรรมได้ดี
2. เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียนให้สนใจเรียนดีขึ้น และส่งเสริมประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
4. ช่วยให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอน เพราะชุดฝึกผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถหยิบไปใช้ได้ทันที
5. ช่วยให้ผู้เรียนมีความคิดรวบยอดหรือมีมโนคติอย่างเดียวกัน
6. เพื่อช่วยส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาในการเรียนได้
7. เพื่อช่วยให้นักเรียนที่เรียนช้า เรียนได้เร็วขึ้น
8. เพื่อช่วยเปลี่ยนเจตคติในการเรียนได้

ชาวนี คำเลิศลักษณ์ (2542 : 37) กล่าวว่า แบบฝึกมีส่วนช่วยให้นักเรียนฝึกฝนเพื่อเพิ่มความสามารถในการใช้ทักษะทางภาษา อีกทั้งนักเรียนจะมีทักษะทางภาษาที่คงทน เนื่องจากได้รับการฝึกฝนบ่อยครั้ง และนักเรียนยังสามารถเรียนและทบทวนแบบฝึกได้ด้วยตนเอง ดังนั้นการสร้างแบบฝึกเสริมเพิ่มเติมจากแบบฝึกที่มีอยู่ในแบบเรียนจะช่วยครูผู้สอนให้รับรู้ระดับความสามารถของผู้เรียนและปัญหาของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2551 : 88-89) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย เด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน การให้ผู้เรียนทำแบบฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคน ใช้เวลาที่แตกต่างกันออกไป

ตามลักษณะการเรียนรู้ของแต่ละคนจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดกำลังใจในการเรียนรู้ และยังเป็น การช่อมเสริมให้ผู้เรียนที่เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. ช่วยเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะที่คงทน ผู้เรียนสามารถฝึกทันทีที่เรียนจบบทเรียนนั้น ๆ สามารถการฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้งเพื่อความแม่นยำในเรื่องที่ต้องการฝึก หรือเน้นย้ำให้นักเรียนทำเพิ่มเติมได้

3. เป็นเครื่องมือในการวัดผลหลังจากที่ผู้เรียนเรียนจบบทเรียนในแต่ละครั้ง ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความรู้ความสามารถของตนได้และเมื่อไม่เข้าใจ ทำผิดในเรื่องใด ๆ ผู้เรียนก็สามารถช่อมเสริมตัวเองได้ จัดได้ว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าทั้งของครูผู้สอนและผู้เรียน

4. เป็นสื่อที่ช่วยเสริมบทเรียน ที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเพื่อฝึกทักษะการเรียนรู้ นอกเหนือจากความรู้ในหนังสือ

5. เป็นสื่อที่ผู้เรียนสามารถนำไปฝึกเมื่อใดก็ได้ ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนทำแบบฝึกได้ตามความต้องการของตน โดยมีครูผู้สอนคอยกระตุ้นหรือเร้าใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง

6. ลดภาระการสอนของครูผู้สอน ไม่ต้องฝึกทบทวนความรู้ให้ผู้เรียนตลอดเวลา ไม่ต้องตรวจงานด้วยตนเองทุกครั้ง

7. เป็นการฝึกความรับผิดชอบของผู้เรียน การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการทำตามภาระงานที่มอบหมาย จัดได้ว่าเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์การทำงานให้ผู้เรียนได้นำไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

8. ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ การที่ผู้เรียนได้ทำแบบฝึกที่มีรูปแบบที่หลากหลายจะทำให้ผู้เรียนสนุกและเพลิดเพลิน

จากประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ สรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ เป็นสื่อการเรียนการสอนภาษาได้เป็นอย่างดี เพราะช่วยเร้าความสนใจของนักเรียนและสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างชัดเจน และเป็นการพัฒนาความก้าวหน้าทางภาษาให้นักเรียนอย่างคงทน สามารถจัดการเรียนการสอนได้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เป็นการส่งเสริมความสนใจและความสามารถของนักเรียนอย่างแท้จริง

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือสำคัญในการฝึกทักษะชนิดหนึ่ง ที่ครูนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลและมีความจำเป็นสำหรับเตรียมความพร้อมด้านภาษา ในการสร้างแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพ ต้องศึกษาองค์ประกอบและพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน มีผู้เสนอแนะลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดีไว้ ดังนี้

กรณีการ พวงเกษม (2540 : 8-9) กล่าวว่าแบบฝึกที่จะทำให้นักเรียนเกิดทักษะที่ดีและถูกต้อง ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ควรมีความชัดเจน ทั้งคำสั่ง และวิธีทำ คำสั่งหรือตัวอย่างไม่ควรยาวเกินไป เพราะจะทำให้เข้าใจยาก ควรปรับให้ง่ายเหมาะสมกับผู้ใช้ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง
2. ควรมีความหมายต่อผู้เรียนและตรงจุดมุ่งหมายของการฝึกลงทุนน้อยใช้ได้นาน และทันสมัยอยู่เสมอ
3. ภาษาและภาพที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัย และความรู้พื้นฐานของนักเรียน
4. ควรแยกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป ควรมีกิจกรรมหลายแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ และไม่รู้สึกรำคาญ และเพื่อฝึกทักษะด้านใดด้านหนึ่งจนเกิดความชำนาญ
5. ควรมีทั้งกำหนดคำตอบให้และแบบให้ตอบโดยเสรี การเลือกใช้คำ ข้อความหรือรูปภาพในชุดการเรียน ควรเป็นสิ่งที่นักเรียนคุ้นเคย และตรงกับความสนใจ
6. ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง ให้รู้จักค้นคว้ารวบรวมสิ่งที่พบเห็นบ่อย ๆ จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องนั้นๆ ได้ดี ใช้ได้อย่างถูกต้อง มีหลักการ และมองสิ่งที่เขาได้รับการฝึกฝนนั้นมีความหมายต่อผู้ฝึกตลอดไป
7. มีผลตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความต้องการ ความพอใจ ความพร้อม ระดับปัญญา และประสบการณ์ การจัดทำแบบฝึกควรจัดทำให้มากพอ และควรมีทุกระดับตั้งแต่ ง่าย ปานกลาง จนถึงระดับค่อนข้างยากเพื่อที่เด็กทั้งปานกลางและอ่อน จะ ได้ทำ ได้ตามความสามารถ เพื่อให้เด็กนักเรียนทุกคนได้ประสบความสำเร็จในการทำแบบฝึก
8. ควรเร้าความสนใจตั้งแต่กิจกรรมแรกจนถึงกิจกรรมสุดท้าย
9. ควรได้รับการปรับปรุงควบคู่ไปกับหนังสือแบบเรียนอยู่เสมอ และควรใช้ได้ดีทั้งในห้องและนอกห้องเรียน
10. ควรเป็นแบบฝึกที่ครูสร้างให้นักเรียนได้ฝึกหัด แล้วสามารถประเมินและจำแนกความเจริญงอกงามของเด็กได้ด้วย

ประไพ ปลายนคร (2543 : 30) กล่าวถึง ลักษณะของแบบฝึกที่ดีจะต้องเป็นแบบฝึกสั้น ๆ มีหลายรูปแบบ ฝึกเพียงเรื่องเดียว ในแบบฝึกนั้น ๆ มีคำอธิบายชัดเจน ใช้ภาษาง่าย ใช้เวลาฝึกไม่นานเกินไป และสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง

รัตนา ศีตลา (2544 : 11) ได้ให้ข้อเสนอแนะลักษณะของแบบฝึกที่ดีว่าจะต้องเป็นแบบฝึกสั้น ๆ ฝึกหลาย ๆ ครั้ง มีหลายรูปแบบ มีความสำคัญในการฝึกให้เกิดความชำนาญควรฝึกเพียงเรื่องเดียวในการฝึกนั้น ๆ มีคำอธิบายที่ชัดเจน ใช้ภาษาง่าย ใช้เวลาฝึกไม่นานเกินไป และสามารถ

เขียนได้ด้วยตนเอง เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกแล้วก็สามารถพัฒนาตนเองได้ดีขึ้น จึงจะนับได้ว่าเป็นแบบฝึกที่ดีและมีประโยชน์คุ้มค่าทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน เพื่อใช้แก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนที่มีปัญหาได้

นิภา แก้วประทีป (2546 : 18) กล่าวว่าแบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพจะช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่ดีของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี

พรวิไล เลิศวิชา (2550 : 42-44) กล่าวว่าแบบฝึกที่ดีควรเชื่อมโยงกับสิ่งที่อ่าน โดยควรมีเนื้อหาที่น่าสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ และควรเป็นกระบวนการที่เด็กได้ลงมือทำทั้งเดี่ยวและกลุ่ม จากลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี สรุปได้ว่าแบบฝึกทักษะที่ดี ควรเป็นแบบฝึกทักษะที่มีความยากง่าย เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของผู้เรียน มีคำสั่งและคำอธิบาย มีคำแนะนำการใช้แบบฝึก มีรูปแบบที่น่าสนใจ และมีกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน

ทฤษฎีและหลักการในการสร้างแบบฝึกทักษะ

การสร้างแบบฝึกทักษะที่ดีจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐาน ทางจิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจ และสามารถสนองตอบความต้องการของนักเรียน ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

ศุรางค์ โค้วตระกูล (2536 : 203-204) ได้กล่าวถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ที่ควรนำมาสร้าง

แบบฝึกทักษะไว้ ดังนี้

1. ผู้เรียนมีแรงจูงใจภายใน และมีความอยากรู้อยากเห็น ครูควรสนับสนุนให้นักเรียนมีความมั่นใจในการกระทำของตนเอง
2. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตาม โครงสร้างของบทเรียนให้เหมาะสมกับวัยและธรรมชาติของบทเรียนแต่ละหน่วย
3. จัดตามความยากง่ายของบทเรียน
4. เสริมแรงด้วยตนเอง ครูควรให้ผลย้อนกลับแก่นักเรียนว่าทำถูกหรือทำผิดและควรสอนให้นักเรียนตั้งความหวังในสิ่งที่เป็นไปได้

ฉวีวรรณ กิรติกร (2537 : 11-12) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบฝึกทักษะ ไว้ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นนั้นสอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ของผู้เรียน เด็กเริ่มเรียนมีประสบการณ์น้อยจะต้องสร้างแบบฝึกที่น่าสนใจและจูงใจผู้เรียนด้วยการเริ่มจากข้อที่ง่ายไปหายาก เพื่อให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการทำแบบฝึกหัด

2. แบบฝึกทักษะควรตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการฝึกและควรมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้าอยู่เสมอ

3. แบบฝึกทักษะควรมุ่งส่งเสริมนักเรียนแต่ละกลุ่ม ตามความสามารถที่แตกต่างกันของ
ผู้เรียน

4. แบบฝึกทักษะแต่ละชุดควรมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจหรือมีตัวอย่าง
แสดงวิธีทำจะช่วยให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

5. แบบฝึกทักษะจะต้องถูกต้อง ครูควรพิจารณาให้ดี อย่าให้มีข้อผิดพลาด

6. แบบฝึกทักษะควรมีหลาย ๆ แบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีแนวโน้มนักเรียนที่กว้างไกล

อารีย์ บัวคุ้มภัย (2540 : 21 - 22) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกควรมีหลักในการสร้าง ดังนี้

1. ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียนในแต่ละวัย

2. ต้องตั้งจุดประสงค์ที่แน่นอนว่าจะฝึกทักษะด้านใดเพื่อจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดประสงค์

3. ต้องมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย ระดับชั้นของนักเรียน เรียงลำดับจากง่ายไปยาก

4. ต้องมีคำชี้แจงที่เข้าใจง่ายและควรมีตัวอย่างเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้น

5. ต้องมีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้กว้างขวาง ส่งเสริมความคิด

สร้างสรรค์ และไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย

6. ต้องมีความถูกต้องด้านเนื้อหา ซึ่งทำได้โดยการตรวจสอบหรือทดลองใช้ก่อนใช้จริง

7. ต้องมีรูปภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน

8. ต้องให้นักเรียนทราบความก้าวหน้า ในการทำแบบฝึกทักษะของตนเพื่อเป็นการจูงใจ

ให้เกิดการเรียนรู้ในโอกาสต่อไป

กติกา สุวรรณสมพงษ์ (2541 : 42-43) ได้สรุปถึงทฤษฎีการเรียนรู้และหลักจิตวิทยาที่
เกี่ยวกับการฝึกไว้ดังนี้

1. กฎการฝึกของธอร์นไดค์ (Thorndike) หมายถึงการที่ผู้เรียนได้ฝึกหัดหรือกระทำซ้ำ ๆ
บ่อย ๆ ข้อมจะทำให้เกิดความสมบูรณ์ถูกต้อง ซึ่งกฎนี้เป็นการเน้นความมั่นคงแน่นอนพื้นของสิ่งที่
เรียน ความรู้คงทนถาวร ซึ่งแยกเป็น 2 กฎย่อย คือ

1.1 กฎแห่งการใช้ (Law of Used) เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้วมีการกระทำ
หรือนำสิ่งที่เรียนรู้นั้น ไปใช้บ่อย ๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้คงทนถาวร

1.2 กฎแห่งการไม่ใช้ (Law of Disused) เมื่อเกิดความเข้าใจหรือเรียนรู้แล้ว ไม่ได้
กระทำบ่อย ๆ หรือไม่ได้ใช้เลย ทำให้ค่อย ๆ ลบเลือนไปในที่สุด หรือเกิดการลืมจนไม่เรียนรู้อีก

2. กฎแห่งผลที่พอใจของธอร์นไดค์ (Thorndike) หมายถึง การที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม
การเรียนรู้ต่อไปได้อีก ถ้าได้รับผลที่พึงพอใจก็จะเกิดผลดีต่อการอยากเรียนรู้ต่อไปอีก แต่ถ้าได้รับ
ผลที่ไม่พึงพอใจก็จะไม่อยากเรียนรู้ หรือเบื่อหน่ายและเป็นผลเสียต่อการเรียนรู้ อาจทำให้ผู้กระทำ
เลิกทำสิ่งนั้น ครูควรส่งเสริมให้เกิดความพอใจจากการฝึก โดยพยายามจัดการเรียนการสอนหรือ

มอบหมายงานที่มีความยากง่ายเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าสามารถทำงาน ได้สำเร็จ ตามที่ได้รับมอบหมาย ก็จะทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจที่จะฝึกฝนมากขึ้น

ประไพ ปลายเนตร (2543 : 29) กล่าวว่า หลักจิตวิทยาการเรียนรู้ในการสร้างแบบฝึกและการใช้แบบฝึกนั้นครูผู้สอนควรมีจุดมุ่งหมายในการใช้แบบฝึก แบบฝึกต้องตรงตามจุดประสงค์ของเนื้อหาที่เรียน ด้านเนื้อหาของแบบฝึกก็ควรมีความยากง่ายเหมาะสมกับวุฒิภาวะและความสามารถของผู้เรียน มีกิจกรรมมาก ๆ เพื่อความสนุกสนาน ควรมีแบบฝึกที่มากพอที่เด็กเก่งและเด็กอ่อนจะเลือกทำได้ นอกจากนี้ควรมีการเปรียบเทียบการสอน โดยใช้แบบฝึกกับเครื่องมืออื่น ๆ และควรมีการประเมินผลหลังการใช้แบบฝึกอีกด้วย

กลั่นพะยอม สุระกาย (2544 : 60) ได้กล่าวว่า หลักจิตวิทยาที่ควรนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึก คือ หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้ คือ

1. หลักการใกล้ชิด (Contiguity) คือ การใช้สิ่งเร้า และการตอบสนองที่เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกัน จะสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้เรียน
2. หลักการฝึกหัด (Practice) คือ การให้นักเรียน ได้ทำกิจกรรมซ้ำ ๆ เพื่อช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำ
3. กฎแห่งผล (Law of Effect) คือ การให้นักเรียนทราบผลการทำงานของตน ได้แก่ การเฉลยคำตอบให้นักเรียนทราบผลการทำงานอย่างรวดเร็วซึ่งเป็นการสร้างความพอใจแก่ผู้เรียน
4. การจูงใจผู้เรียน (Motivation) ได้แก่ การเรียงลำดับแบบฝึกหัดจากง่ายไปยาก และเนื้อเรื่องที่น่าสนใจสร้างเป็นแบบฝึกควรมีหลากหลายรูปแบบ และควรมีภาพประกอบเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนมากขึ้น

รัตนา ดีศาลา (2544 : 7 - 8) กล่าวถึงการสร้างแบบฝึกว่า ต้องยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบฝึก ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศและสภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจทางภาษาแตกต่างกัน ก่อนสอนควรมีการทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กเสียก่อน เด็กคนใดมีความสามารถสูงก็ให้การสนับสนุนให้มีทักษะสูงยิ่งขึ้นไปอีก ส่วนเด็กคนใดมีทักษะต่ำ ควรพยายามสอนซ่อมเสริมให้เป็นพิเศษ
2. การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) นักเรียนสามารถเรียนรู้ทักษะการเขียนได้คล่องแคล่วชำนาญก็เพราะมีประสบการณ์ตรงจากการลงมือฝึกกระทำด้วยตนเอง จึงเป็น โอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้มากที่สุด

3. การเรียนจากการฝึกฝน (Law of Exercise) การฝึกฝนเป็นกฎการเรียนรู้ของ นักจิตวิทยาชื่อธอร์นไดค์ (Thorndike) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อได้ฝึกฝน หรือกระทำซ้ำ ผู้เรียนจะมีทักษะทางภาษาคือมีความรู้ความเข้าใจและเกิดทัศนคติที่ดี ถ้าผู้เรียนได้ ฝึกฝน ได้ทำแบบฝึกหัด ได้ใช้ภาษามากเท่าใดก็จะช่วยให้มีทักษะดีมากขึ้นเท่านั้น

4. กฎแห่งผล (Law of Effect) นักเรียนได้เรียนแล้วย่อมต้องการทราบผลการเรียนของตนว่าเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นเมื่อมีงานให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูควรรีบตรวจและคืนนักเรียน โดยรวดเร็ว ผู้เรียนจะมีความพึงพอใจที่ได้รับผลการเรียน

5. กฎการใช้และไม่ใช้ (Law of Use and Disuse) ภาษาเป็นวิชาทักษะต้องมีการใช้ ฝึกฝน อยู่เสมอ จึงจะคล่องแคล่วและชำนาญในการใช้ภาษา ถ้าหากเรียนแล้ว ไม่ได้ใช้นาน ๆ ก็ลืมไปหมด หรือมีทักษะไม่ดีเท่าที่ควร

6. แรงจูงใจ (Motivation) เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเป็นสิ่งเร้าเพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจ เรียน ตั้งใจฝึกฝนทักษะและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

วิลลาร์ด สุนทร โรจน (2551 : 112) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อย ๆ เพื่อใช้ในการ สร้างแบบทดสอบและแบบฝึก

3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนในการใช้แบบฝึก เช่น จะนำแบบฝึกไปใช้ อย่างไร ในแต่ละชุดประกอบด้วยอะไรบ้าง

4. สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจเป็นแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัย ข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างต้องสอดคล้องกับเนื้อหา

5. สร้างบัตรฝึกหัด ใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ แต่ละบัตรมีคำถามให้นักเรียนตอบ

6. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตร อ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมได้เมื่อนำแบบฝึกนั้นไปทดลองแล้ว

7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียนในแต่ละ เรื่อง แต่ละตอน สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า

8. นำแบบฝึกไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่อง คุณภาพของแบบฝึกและคุณภาพของ แบบทดสอบ

9. ปรับปรุงแก้ไข

10. รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจง คู่มือใช้ สารบัญ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

สคินเนอร์ (2551 : 89-90) ได้กล่าวถึงหลักการทำแบบฝึกทักษะ ที่นำไปใช้ในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องนำหลักจิตวิทยาและหลักการสอนมาเป็นพื้นฐาน ในการจัดทำแบบฝึกทักษะด้วย ดังนั้นผู้จัดทำจึงควร ได้ศึกษาแนวคิดของทฤษฎีของนักจิตวิทยาและ นักการศึกษาเป็นหลักในการจัดทำ ดังนี้

1. ทฤษฎีการสอนของบรูเนอร์ (Bruner's Instruction Theory) ซึ่งกล่าวว่าการที่ครู จัดการเรียนการสอนให้นักเรียน ต้องพิจารณาหลักการ 4 ประการ คือ

1.1 แรงจูงใจ (Motivation) ซึ่งมีทั้งแรงจูงใจที่เกิดจากภายในตัวเด็กเอง จะทำให้เกิดความปรารถนาที่จะเรียนรู้และความต้องการความสำเร็จ นอกจากนั้นยังมีแรงจูงใจที่ต้องการ เข้าร่วมงานกับผู้อื่นและรู้จักทำงานด้วยกัน กล่าวได้ว่าครูจะต้องทำให้เด็กเกิดความปรารถนาที่จะรู้ โดยการทำให้เด็กมีแรงจูงใจมากขึ้น เพื่อเด็กจะได้พยายามสำรวจทางเลือกต่าง ๆ อย่างมีความหมาย และพึงพอใจอันจะนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

1.2 โครงสร้างของความรู้ (Structure of Knowledge) มีการเสนอเนื้อหาให้กับเด็ก ในรูปแบบที่ง่ายที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ เช่น เสนอ โดยให้กระทำจริง ใช้รูปภาพ ใช้สัญลักษณ์ มีการเสนอข้อมูลอย่างกระชับ

1.3 ลำดับขั้นของการเสนอเนื้อหา (Sequence) ผู้สอนควรเสนอเนื้อหาตามขั้นตอน และควรเสนอในรูปแบบของการกระทำมากที่สุด ใช้คำพูดน้อยที่สุดต่อจากนั้นจึงค่อยเสนอเป็น แผนภูมิหรือรูปภาพต่าง ๆ สุดท้ายจึงค่อยเสนอเป็นสัญลักษณ์หรือคำพูด ในกรณีที่ความรู้พื้นฐาน ของเด็กดีพอแล้ว ครูก็สามารถเริ่มการสอนด้วยการใช้สัญลักษณ์ได้เลย

1.4 การเสริมแรง (Reinforcement) การเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพถ้ามีการให้ การเสริมแรง เมื่อเด็กสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ทฤษฎีการเชื่อมโยง (Connectionism) ของธอร์น ไคค์ (Thorndike) ซึ่งอธิบายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) และการตอบสนอง (Response) ของอินทรีย์ ความสัมพันธ์ จะมีมากขึ้นหรือลดลง เป็นผลเนื่องจากผลที่เกิดขึ้นหลังจากการตอบสนอง ถ้าผลที่เกิดขึ้นอินทรีย์ พึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองนั้นจะมีมากขึ้น แต่ถ้าผลที่เกิดขึ้นนั้น อินทรีย์ไม่พึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองย่อมลดลงหรือหายไปมากที่สุด เรียกว่ากฎแห่งผล (Law of Effect) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเพราะบุคคลกระทำซ้ำและยิ่งทำ มาก ความชำนาญจะเกิดขึ้นทำให้ผู้ฝึกมีความคล่องแคล่วสามารถทำได้ดี

3. ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไข (The Conditions of Learning) กาเย่ (Gange) ได้ ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของนักจิตวิทยา กลุ่มพฤติกรรมนิยม ปัญญานิยม และมนุษยนิยม และ ได้นำแนวคิดเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ของพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม

ส่วนใหญ่จะเน้นไปทางแนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มปัญญานิยม กาเย่ (Gagne) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนให้คำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ลักษณะของผู้เรียน ผู้สอนจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ความพร้อม แรงจูงใจ

3.2 กระบวนการทางปัญญาและการสอน เงื่อนไขการเรียนรู้ที่ส่งผลทำให้การสอนต่างกัน เช่น

3.2.1 การถ่ายโยงการเรียนรู้ มี 2 ลักษณะ คือทำให้เกิดการเรียนรู้ทักษะในระดับที่สูงได้ดีขึ้น และเผยแพร่ไปสู่สภาพการณ์อื่นนอกเหนือจากสภาพการสอน

3.2.2 ทักษะการเรียนรู้ บุคคลมีวิธีการที่จะจัดการเรียนรู้ การจดจำ และการคิดด้วยตัวของเขาเอง จึงควรช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้พัฒนาไปตามศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่

3.2.3 การสอนกระบวนการแก้ปัญหา มี 2 เงื่อนไข คือผู้เรียนจะต้องรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นมาก่อน และสภาพของปัญหาที่เผชิญนั้นผู้เรียนต้องไม่เคยเผชิญมาก่อน ผู้เรียนจะค้นพบคำตอบจากการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนจะมีโอกาสค้นพบเกณฑ์ต่าง ๆ ในระดับที่สูงขึ้น

3.3 สภาพการณ์สำหรับการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องรู้สภาพการณ์ของการเรียนรู้จะสามารถวางระบบการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เช่น การสอนซ่อมเสริม การสอนกลุ่มเล็ก การสอนกลุ่มใหญ่ เป็นต้น

ซีลส์และกลาสโกว์ (Seels and Glassgow. 1990 : 30) กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบฝึกทางการสอน ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. วิเคราะห์ปัญหา กำหนดปัญหาการสอน โดยรวบรวมปัญหาจากการประเมินความต้องการของผู้เรียน
2. วิเคราะห์ภาระงาน โดยรวบรวมข้อมูลจากทักษะต่าง ๆ รวมไปถึงพฤติกรรมทางการเรียนและทัศนคติ จากนั้นจึงวิเคราะห์วิธีการสอนเพื่อกำหนดวิธีที่ต้องการ
3. เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และกำหนดเกณฑ์การทดสอบเพื่อให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์
4. กำหนดกลวิธีการสอนหรือส่วนประกอบของการสอน เช่น ชี้นำเสนอเนื้อหาหรือชั้นการฝึกปฏิบัติ
5. เลือกรูปแบบการสอนและสื่อที่จะนำมาสร้างเป็นแบบฝึก
6. วางแผนผลิต พัฒนาสื่อ ตรวจสอบขั้นตอนในการพัฒนาสื่อให้สอดคล้องกับโครงการสอน

7. วางแผนและกำหนดกลวิธีที่จะใช้ในการประเมินผลขั้นปฏิบัติการ รวบรวมข้อมูลใน
ขั้นการวัดผลการเรียนรู้รายจุดประสงค์ เพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงหรืออาจมีการทดสอบใหม่

8. วางแผนขั้นตอนในการใช้เครื่องมือ
9. ดำเนินการประเมินผลขั้นสรุป
10. นำแบบฝึกที่ผลิตออกเผยแพร่

ริชาร์ดส์และโรเจอร์ส (Richards and Rogers. 1991 : 20) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสร้าง
แบบฝึกว่า ถือเป็นระดับของการวิเคราะห์รูปแบบทางการสอน ซึ่งจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. วัตถุประสงค์ของการสอน
2. ทำอย่างไรจึงจะเลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้สอน และการจัดเตรียมรูปแบบการสอนให้
สอดคล้องกับหลักสูตร

3. ลักษณะของภาระงานและกิจกรรมการสอนสอดคล้องกับรูปแบบการสอนหรือไม่
4. คำนึงถึงบทบาทของผู้เรียน
5. บทบาทของครู
6. บทบาทของสื่อการสอน

สรุปได้ว่า ทฤษฎีและหลักการ ในการสร้างแบบฝึกทักษะ ต้องสอดคล้องกับหลักจิตวิทยา
พัฒนาการเรียนรู้ เช่น การฝึก หรือการกระทำบ่อย ๆ ความแตกต่างระหว่างบุคคล การเสริมแรง
การสร้างแรงจูงใจ การใช้กฎแห่งผล และลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับ
นักเรียนและตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการฝึก แบบฝึกทักษะควรมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้
นักเรียนได้เข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อทักษะที่ผู้สอนต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างแท้จริง

การอ่าน

การอ่านเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ที่ผู้เขียนต้องการสื่อเพื่อให้ผู้อ่านใช้
ประสบการณ์ และความสามารถในการตีความเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

ความหมายของการอ่าน

มีผู้นิยามความหมายของการอ่าน พอสรุปได้ดังนี้

พูลสุข ญาณไพศาล (2540 : 1) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง
การถอดรหัสความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดนั้นไปใช้ให้เป็น
ประโยชน์ ตัวอักษรเป็นเพียงเครื่องหมายแทนคำพูด และคำพูดก็เป็นเพียงเสียงใช้แทนของจริงอีก
ทอดหนึ่ง เพราะฉะนั้นหัวใจของการอ่านจึงอยู่ที่การเข้าใจความหมายของคำที่ปรากฏในข้อความ
นั้น ๆ

กรมวิชาการ (2542 : 7) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง การแปลความหมายของอักษรออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกันกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิด หรือสาระจากเรื่องที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

สมุทฺร เซ็นเซาวิช (2542 : 1) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง การสื่อความหมาย ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านแสดงปฏิกิริยาได้ตอบ และอาจจะตอบได้กับผู้อื่นด้วยการสื่อความหมาย ในการอ่านนั้นจะต้องมีองค์ประกอบ 3 อย่างคือ ผู้เขียน ผู้อ่าน และรายงาน การอ่านเหมือนกระบวนการถอดรหัสบางอย่าง ตัวอักษรแต่ละตัวก็หรือรหัสที่ได้ถูกจัดเรียงเรียงไว้อย่างมีระเบียบเพื่อแทนคำพูด ผู้ฟังจะต้องเรียนรู้ ในการที่จะต้องใช้สัญลักษณ์ การเขียนและเรียงเรียงเข้าด้วยกันให้เหมาะสมและถูกต้องตามสิ่งที่ตน ได้ยิน ในขณะที่มีการพูด

สนิท สัตโยภาส (2545 : 92) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง การมองคูตัวอักษรแล้วถ่ายทอดความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิด จากนั้นจึงนำความรู้ ความคิด หรือสิ่งที่ได้จากการอ่าน ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เมื่อถึงเวลาอันสมควร

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 2) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง ลักษณะของกระบวนการเป็นลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ และเรื่องราวของสารที่ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้

อารีย์ วาสน์อำนวย (2545 : 27) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง กระบวนการทางความคิดที่สื่อสารกันระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร โดยอาศัยความรู้ ความสามารถในการสื่อความหมายจากอักษรที่ปรากฏ ตลอดจนจนอาศัยประสบการณ์หรือความรู้เดิมเพื่อช่วยในการแปลความหมายให้ชัดเจนขึ้น และหากสิ่งที่อ่านเป็นสิ่งที่ไม่เคยพบมาก่อน ผู้อ่านก็ต้องใช้ความพยายามในการหาความหมายจากสิ่งที่อ่านด้วยการเดาหรือหาตัวบ่งชี้ที่ปรากฏในข้อความมาช่วยให้อ่านง่ายขึ้น

บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์ (2549 : 3) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็น กระบวนการแปลความหมายของสัญลักษณ์ทางภาษาโดยผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ตามความรู้ และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน และความสามารถในการตีความเพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอด

แฮริส และสมิท (Harris and Smith. 1976 : 14) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง รูปแบบของการสื่อความหมาย แลกเปลี่ยนความคิด ข่าวสาร ความรู้ระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน ผู้เขียนจะแสดงความคิดเห็นของตนบนกระดาษไปตามภาษาของแต่ละคน และผู้อ่านพยายามเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนเขียนไว้

กู๊ดแมน (Goodman. 1979 : 5-6) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง กระบวนการรับรู้ทางภาษา การอ่านยังเกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดในระหว่างที่สายตามองตาม สัญลักษณ์ สมอจะคิดและตีความ ทำความเข้าใจกับข้อความนั้น ๆ ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ความคิดกับภาษาในการอ่าน ตลอดจนถอดความหมายจากผู้เขียนได้อย่างกลมกลืน

รูบิน (Rubin. 1993 : 6-7) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก อารมณ์ ความเข้าใจในบทอ่าน และรับรู้ถึงความหมายของคำ โดยอาศัยกระบวนการคิดเพื่อสื่อความหมายของสัญลักษณ์ในบทอ่าน

จากความหมายของการอ่าน สรุปได้ว่า การอ่านหมายถึงกระบวนการรับสาร หรือ บทอ่าน ที่ผู้เขียนสื่อความหมาย ถ่ายทอดความคิด ประสบการณ์ เพื่อให้ผู้อ่านรับสารแล้วประมวล เป็นความคิด ความรู้ ทั้งนี้ความรู้ที่ได้จากการอ่านขึ้นอยู่กับความรู้เดิม หรือประสบการณ์ในการอ่านของแต่ละบุคคล

องค์ประกอบสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในสมองของผู้อ่าน เพื่อทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน เป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ที่ได้รับ เป็นองค์ความรู้ใหม่ นักการศึกษาได้เสนอ องค์ประกอบที่สำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

จิตภา ฉันทานนท์ (2541 : 52-59) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการอ่าน ดังนี้

1. พื้นความรู้ด้านภาษา (Linguistic Schema) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร การสะกด คำ คำศัพท์ โครงสร้างไวยากรณ์ และสัมพันธ์ภาพในข้อความ
2. พื้นความรู้ด้านเนื้อหา (Content Schema) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ความรู้รอบตัวทั่วไป และความรู้ในเนื้อหาเฉพาะด้าน ตามที่ปรากฏหรือเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทอ่าน
3. พื้นความรู้ด้านโครงสร้างบทอ่าน (Formal Schema) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของงานเขียนประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในการนำเสนอเนื้อหาในบทอ่าน ซึ่งมีอยู่หลายประเภท เช่น ประเภทบรรยาย ประเภทเล่าเรื่อง ประเภทเปรียบเทียบ

วัชร บูรณสิงห์ และนิรมล ศตวุฒิ (2542 : 6-7) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการอ่าน ดังนี้

1. ความรู้ทางภาษา
2. ประสบการณ์ในเรื่องที่อ่าน
3. ความสามารถในการคิด
4. ความสนใจและความเชื่อ
5. จุดประสงค์ในการอ่าน

6. การรู้จักและเข้าใจในองค์ประกอบของหนังสือ

7. รู้จักเลือกใช้วิธีอ่านให้เหมาะสมกับประเภทของหนังสือและตรงกับจุดประสงค์ของการอ่าน

8. รู้จักเลือกหนังสือสำหรับการอ่านตามจุดมุ่งหมาย รู้ว่าหนังสือเล่มนั้นคิดเพียงใด ควรใช้เวลาในการอ่านมากน้อยเพียงใด หรือควรให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใด

9. รู้จักแหล่งของหนังสือ รู้ว่าหนังสือประเภทใดอยู่ที่ไหน จะหาความรู้หรือจะอ่านเนื้อหาความรู้นั้นได้จากหนังสือประเภทใด

อำนาจ บุญศิริวิบูลย์ (2542 : 11) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการอ่าน ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้เขียน
2. คำหนังสือของผู้เขียน
3. ความคิดเห็นของผู้อ่าน

การอ่านมิใช่กระบวนการแห่งการรับรู้เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่ผู้อ่านจะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในขณะที่อ่าน เช่น ถัดตาม คล้อยตาม หรือโต้แย้ง การอ่านเปรียบเสมือนกระบวนการถอดรหัส เครื่องหมาย หรือตัวอักษรต่าง ๆ ที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ

กรมวิชาการ (2545 ก : 89-90) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการอ่าน ดังนี้

1. ความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่าน ผู้ที่มีความรู้มาก ก็ย่อมอ่านหนังสือได้เข้าใจกว่าผู้ที่มีความรู้น้อย นอกจากนี้ประสบการณ์ของผู้อ่านก็มีส่วนทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว
2. ความรู้ทางภาษา ผู้อ่านจะอ่านเรื่องเข้าใจและได้รับประโยชน์คุ้มค่า ก็ควรจะเข้าใจในเรื่อง คำ ศัพท์บัญญัติ คำย่อ ที่ใช้ในหนังสือที่อ่าน คำบางคำมีความหมายหลายอย่าง ความหมายตรง ความหมายแฝง และความหมายเปรียบเทียบ

3. วิธีการเขียนของผู้แต่ง ผู้อ่านควรรู้จักแบบการเขียนของผู้แต่ง ซึ่งแตกต่างกันตามยุคสมัย และความสามารถของแต่ละบุคคล รูปแบบการเขียนของแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน

4. นิสัยรักการอ่าน

5. รู้จักสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ จะทำให้อ่านได้เร็วยิ่งขึ้น

วิลเลียม (William. 1988 : 3-7 อ้างถึงใน ยุวดี โปธาชะ. 2546 : 24) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของการอ่าน ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับระบบการเขียน (Knowledge of the Writing System) ในลักษณะที่เป็นทั้งตัวเขียนและตัวพิมพ์ รวมถึงการสะกดคำ และการอ่านออกเสียง

2. ความรู้เกี่ยวกับตัวภาษา (Knowledge of the Language) ได้แก่ความรู้เรื่องรูปแบบของคำ การเรียบเรียงคำ โครงสร้างและไวยากรณ์ภาษา

3. ความสามารถในการตีความ (Ability to Interpret) หมายถึงความสามารถที่จะเข้าใจ จุดมุ่งหมายของการอ่าน รู้วิธีการเรียบเรียงเนื้อหา เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคและสามารถ ติดตามความคิดของผู้เขียนได้ด้วย

4. ความรู้รอบตัวผู้อ่าน (Knowledge of the World) หมายถึงความรู้รอบตัว ตลอดจน ประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้อ่านที่สัมพันธ์กับการอ่าน ยิ่งมีมากยิ่งประสบความสำเร็จในการอ่านมาก

5. เหตุผลในการอ่านและวิธีการอ่าน (Reason for Reading and Reading Styles) หมายถึง เหตุผลในการอ่านของผู้อ่านและวิธีการอ่านว่าอ่านแบบใด ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้อ่านด้วย

จากองค์ประกอบที่สำคัญของการอ่าน สรุปได้ว่า การอ่านที่จะมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านต้อง มีความรู้ทางเนื้อหา ภาษา และมีประสบการณ์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการอ่าน ในกระบวนการอ่านผู้อ่านต้องเชื่อมโยงความคิด ประสบการณ์ กับข้อมูลความรู้ที่ได้อ่านเป็นองค์ความรู้ที่ เกิดขึ้นในตนเอง

ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญมากอย่างหนึ่งในการแสวงหาความรู้ในปัจจุบัน การอ่านช่วยให้มนุษย์เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ มีผลต่อการพัฒนาทางสติปัญญา อารมณ์ และสังคม นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ ดังนี้

กึ่งเพชร ป็องแกว (2545 : 11 - 12) ได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า คือ ความสามารถในการเข้าใจคำ วลี ประโยคในการอ่านบริบทต่าง ๆ เพื่อจับใจความสำคัญ บอกรายละเอียดของเรื่อง ลำดับความ ตีความ ขยายความ สรุปความจากเรื่องที่อ่าน หรือสิ่งที่ผู้เขียน ต้องการสื่อความหมายได้ โดยผู้อ่านจะใช้ประสบการณ์เดิม การคาดเดาเรื่องล่วงหน้า และความรู้ทางภาษาศาสตร์มาช่วยทำความเข้าใจความหมายโดยรวม

ขจรศักดิ์ สุนลี (2545 : 9) กล่าวว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ ความสามารถของผู้อ่านที่มีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านแล้ว จะทำให้สามารถแปลความ ตีความ ขยายความ เก็บใจความสำคัญ สามารถประเมินข้อเท็จจริง และสื่อความหมายกับผู้เขียนได้ตรงประเด็น ถือว่าประสบความสำเร็จในการอ่านระดับหนึ่ง ดังนั้น ผู้สอนควรฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่าน โดยเฉพาะด้านความเข้าใจ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 5) ได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นกระบวนการแห่งความคิดในการรับเข้าในขณะที่อ่าน สมองของผู้อ่าน จะต้องติดตามผู้เขียน หรือตีความข้อความที่อ่านไปด้วยตลอดเวลา

จตุพร เพชรแก้ว (2546 : 38) ได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า คือการอ่านที่ผู้อ่านสามารถตีความ สรุปความเข้าใจตรงตามกับผู้เขียน ได้ตั้งใจจะสื่อความและผู้อ่านที่มีความเข้าใจในการอ่านสูง ก็จะได้รับประโยชน์จากการอ่านเต็มที่และเป็นการอ่านที่มีประสิทธิภาพ

มนตรี นิวัฒน์วงศ์ (2549 : 3) กล่าวว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านในการตีความหมาย ขยายความ ลำดับเรื่องราว สรุปความ ตลอดจนสามารถประเมินความคิดที่ได้จากเนื้อเรื่องอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยโครงสร้างทางภาษา ลักษณะของภาษา และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง กระบวนการคิดที่เกิดจากความเข้าใจในการอ่าน สามารถอนุมานข้อมูลจากสิ่งที่อ่านได้อย่างดี โดยเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้วกับมโนภาพใหม่ จึงทำให้เกิดความรู้ใหม่

องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ พอสรุปได้ดังนี้

จรัล ถิมหัน (2540 : 12) ได้สรุปองค์ประกอบพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่านไว้ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านการเรียงคำ (Verbal Factor) ความสามารถในการเชื่อมโยงความหมายของคำต่าง ๆ และความสามารถในการจัดลำดับขั้นตอน (Organization) ข้อความได้
  2. การเข้าใจของกลุ่มคำ หมายถึง รูปแบบของคำและความหมายของคำนั้น
  3. องค์ประกอบด้านความคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล เพื่อสังเคราะห์ใจความเรื่อง ที่อ่าน
- สมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 31 - 32) ได้เสนอองค์ประกอบเกี่ยวกับการอ่าน ไว้ดังนี้
1. อ่านถูกต้องตามตัวสะกดการันต์ อ่านออกเสียงถูกต้องตามหลักการอ่านและการแยกคำ
  2. อ่านได้รวดเร็ว (Speed of Reading)
  3. เข้าใจเรื่องที่อ่าน ได้รวดเร็ว จับใจ ถูกต้อง
  4. จับใจความสำคัญได้ (Main idea)
  5. มีวิจารณ์งานในการอ่าน อ่านแล้วสามารถแยกข้อคิดเห็น (Opinion) ออกจากข้อเท็จจริง (Fact) ได้จากข้อความที่ผู้เขียนได้แสดงข้อคิดเห็นไว้ด้วย และสามารถตีความ (Interpretation) ได้อย่างถูกต้อง
  6. อ่านแล้วเกิดความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ในแนวการเขียนสำนวนและรูปแบบ รวมทั้งศิลปะการประพันธ์
  7. อ่านแล้วสามารถสังเคราะห์ได้ (Synthesis) เช่น นำความรู้เก่ามาหลอมรวมกับความรู้ใหม่เกิดแนวคิดใหม่ขึ้นมา การอ่านโดยรู้จักเดาคำที่พบว่าสะกดผิด พิมพ์ผิด พิมพ์ตกไป สามารถอ่านปะติดปะต่อคำหรือข้อความได้
  8. อ่านแล้วสามารถแสดงความคิดเห็น ประเมินค่า (Evaluation) สิ่งที่ตนอ่านได้อย่างเที่ยงธรรม โดยวิเคราะห์ (Analyzing) วิจารณ์ (Criticism, Review) กลวิธีเขียนหรือแนวเขียน

(Style) ฯลฯ ของงานเขียนนั้น ได้อย่างถูกหลักวิชาการ

9. อ่านโดยการกวาดสายตาให้กว้าง (Eye Span) และอ่านโดยการกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว (Scanning) เช่น อ่านข่าว พาดหัวข่าว ค้นคำศัพท์และสารบัญ เป็นต้น

10. มีสมาธิในการอ่าน (Concentration)

11. อ่านเร็วเพื่อเลือกหยิบความ เช่น อาจจะอ่านข้ามคำ (Skimming) เลือกอ่านหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย ฯลฯ

12. อ่านแล้วได้ความรู้ (Knowledge) จดจำได้ เข้าใจความหมายอย่างถูกต้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียน และในชีวิตประจำวันได้ทั้งการพูด เขียนและปฏิบัติ

13. อ่านแล้วสามารถอธิบายได้ และปฏิบัติตามขั้นตอนที่อธิบายไว้ในหนังสือได้

14. อ่านแล้วสามารถตอบคำถามจากหนังสือที่อ่านได้

15. อ่านแล้วสรุปได้ (Summarizing)

16. อ่านแล้วรู้จักบันทึกไว้ (Taking Note)

17. รู้จักใช้ส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ เพื่อที่จะได้เลือกอ่านหัวข้อและเข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างรวดเร็ว ไม่เสียเวลา สำหรับหนังสือบางเล่มที่ไม่น่าสนใจ หรือทำให้สามารถอ่านหนังสือได้เป็นจำนวนหลาย ๆ เล่ม ในระยะเวลาอันสั้น

18. ไม่มีนิสัยเสียในการอ่าน (Bad Habit) ซึ่งทำให้อ่านช้า เช่น ลอยหน้าเวลาอ่าน ทำปากขมขมิบเวลาอ่านในใจ ใช้มือแต่น้ำลายทุกครั้งเวลาเปิดหน้าหนังสือ หรือใช้นิ้วมือชี้ไปด้วยเวลาอ่าน และอ่านย้อนกลับไปมา เป็นต้น

19. สามารถอ่านได้ทั้ง 2 ลักษณะ คือ การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ ผู้อ่านที่ “อ่านเป็น” จะสามารถอ่านในใจได้อย่างรวดเร็ว

จากองค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ สรุปได้ว่า การอ่านกับความเข้าใจ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน มีอาจแยกออกจากกันได้ การอ่านเพื่อความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ขึ้นอยู่กับบทอ่านจะต้องมีความสัมพันธ์กับความรู้เดิมซึ่งเป็นกระบวนการที่เริ่มตั้งแต่การรับข่าว สารจากสิ่งที่อ่าน (Input Text) การแปลความหมายหรือการทาบสิ่งที่อ่านนั้น การทบทวนหรือการทาบสิ่งที่อ่านนั้น ผู้อ่านไม่จำเป็นต้องใช้ตัวแนะ (Clues) ทั้งหมดในการเดาความหมายข้อความที่อ่าน ผู้อ่านจะเลือกเอาข่าวสารบางอย่างในข้อความนั้น มาผนวกกับความรู้เดิมของผู้อ่านเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จึงจะสามารถเข้าใจเรื่องนั้นได้ การอ่านจะบรรลุตามความมุ่งหมายต้องใช้ความคิดตลอดเวลาที่อ่าน จึงจะเกิดความเข้าใจ สามารถตีความได้ และจับใจความสำคัญได้